

Deze Winterbrief is de eerste nieuwsbrief van het Platform Theaterauteurs. Jaarlijks worden er vier uitgebracht. Daarmee bieden we achtergrondinformatie over onze schrijvers, welke stukken ze in huis ontwikkelen en waar deze als première worden uitgebracht. Daarnaast belichten we andere PTA-programma's, zoals Schrijf je Stad, waarin PTA optrekt met bewoners uit Den Haag en Amsterdam. Er is een vaste rubriek waarin bestaand repertoire kort wordt belicht. Op onze site geven we agenda's en overzicht vanaf de prille start. Samen met de jaarlijkse uitgave BoekWerk, waarin uitgebreide artikelen, essays en integrale teksten zijn opgenomen, geeft dat hopelijk een goed beeld van de vele activiteiten die PTA ontwikkelt.

We brengen de brief, zowel leesbaar vanaf scherm als printklaar, eerst voor een kleine kring gebruikers. Collega-schrijvers, producenten, gezelschappen, makers en andere partners berichten we graag waarin onze samenwerking met hen resulteert. Binnenkort breiden we onze publiciteitsafdeling uit, maar vooralsnog werken we met een onmisbaar vrijwilligersteam, aangevoerd door eindredacteur Moon Saris. We danken haar en het team voor hun inzet – en onze partners en auteurs voor hetzelfde.

Marian Boyer

PTa werkkern

Artistieke leiding: Marian Boyer, artistiek team: Ditte Pelgrom, Sandra Tromp Meesters, Joris van der Meer (dramaturgie). Zakelijke leiding: Gerard Kogelman. Productieleiding: Ricky Middendorp. Bestuur: Rob Caubo, Suzanne van Lohuizen, Marten Oosthoek, Frans Strijards. Artistieke raad: Rob de Graaf, Ritsaert ten Cate, Ellen Walraven.

REDACTIONEEL	1
INTERVIEW Stevig zwalkend naar de kern	1
AGENDA	2
DE BRON VAN Jibbe Willems	2
VAN DE VLOER "Ik was benieuwd hoe het was om de woorden te zeggen"	3
DE BRON VAN Lot Vekemans	4
NIEUWS	5
VERSLAG Het verlangen naar schoonheid	6
INTERVIEW Terugkoppeling van je tekst	7
COLOFON	7
IK CITEER U EVEN, MAG DAT?	8

INTERVIEW

Een stukleesdag verklaard

Stevig zwalkend naar de kern

Judith de Rijke maakt af en toe de oversteek vanuit haar woonplaats Londen om bij een stukleesdag van PTA aanwezig te zijn. Wat houdt zo'n dag in en wat betekent het voor haar?

"Het woord stukleesdag is eigenlijk nieuw voor mij, ik noem het altijd schrijversbijeenkomsten. Op die dagen komen we met een aantal schrijvers en dramaturgen samen. We bespreken ons werk en betrekken elkaar bij onze werkprocessen. Centraal daarbij staat een tekst die we in opdracht van PTA schrijven, maar ook ander werk mag aan bod komen. We lezen de stukken aan elkaar voor, reageren erop, geven onze mening, stellen vragen."

Snel en scherp

"De groep is gemêleerd, naar mijn idee samengesteld op kwaliteit en niet op stijl of genre. Het zijn geen onervaren, beginnende schrijvers. Ieder heeft al een eigen stem en mening ontwikkeld, we worden dus niet meer zo snel uit balans gebracht. Met elkaar om de tafel zijn we dan ook behoorlijk open. De een vindt dit, de ander vindt dat en ieder raakt op zijn eigen manier een deel van de kern. Vergelijk het met midden op een drukke weg lopen. De een zegt dat je aan de linkerkant moet gaan lopen, de ander zegt juist rechts. Kern van de zaak is dat je blijkbaar nog in een onuitgesproken midden zwalkt. Je wordt gedwongen snel en scherp keuzes te maken. Ook het feit dat andere mensen je stuk voorlezen, levert nieuwe inzichten op. Je kunt er

bijvoorbeeld achterkomen dat een tekst wat te vol ideeën zit en meer structuur nodig heeft, of juist dat hij wat meer 'bloed' kan gebruiken."

"Bijzonder is bovendien dat het in de luwte is, dat het vooralsnog losstaat van een verder productieproces. Je schrijft niet voor een specifiek productiehuis of een bepaalde regisseur. Dit dwingt je om bij je eigen fascinaties te blijven en van daaruit te schrijven. Het gaat niet per se over wat goed schrijven is, we kijken samen wat er wel en wat er niet werkt in een tekst. De bijeenkomsten zijn besloten en in beschermde sfeer, maar er heerst geen overdreven voorzichtigheid. We herkennen bij elkaar veel van dezelfde processen en problemen, we kunnen er dus onomwonden over praten."

Ontmoetingen met kloten

"Soms gaat het er wel eens stevig aan toe. Het zijn dan echt ontmoetingen met kloten waarin je redelijk uitgesproken kunt zijn, vanuit een prettig soort onvoorzichtigheid. Door die meerstemmigheid is geen enkele mening heilig. Je komt thuis en trekt, op basis van alle geluiden, je eigen plan. Dat ik de kennis van deze mensen mag gebruiken, ervaar ik als rijkdom. De veelheid en tegenstrijdigheid van hun commentaar geeft mij een gevoel van vrijheid."

Sara van der Kooi

AGENDA

▶ 5 t/m 31 januari 2008
Het innerlijkste hart
Ragnild Rikkelman/
theatergroep Barr
Landelijke Blind-date tour

▶ 3 april 2008
1,2,3 dood
Miriam Boolsen/ Het Lab
Tweetakt festival, Utrecht

▶ 5 & 6 april 2008
De Toneelschrijfdagen,
zevende editie
Platform Theaterschrijvers,
De Balie, Amsterdam

Kijk voor een actueel overzicht op
platformtheaterschrijvers.nl

JANUARI 2008

DE BRON VAN

Jibbe Willems

AGENT –

Het is stil in de negende cirkel. Geen krolse katten, geen wakende honden, geen krijs, woef, kras of kwaak. Het dierlijke leven beperkt zich tot de nestdrift van kleine vogels. Er zijn hier zelfs geen kinderstemmen om de lucht te doorklieven, maar dat kan liggen aan het seizoen. Er moet eerst gevestigd worden. Als het nest klaar is, komen de kinderen vanzelf. Maar hoe vind je op een plek die tweemaal per dag geveegd wordt, genoeg takjes voor een nest? Ja. Van dat soort raadseltjes, daar kan ik de hele dag op kauwen. Kauwen tot het taai wordt.

Uit *De Negende Cirkel*

Jibbe Willems: "De Negende Cirkel speelt zich af in een rustige buitenwijk, of liever een Vinex-wijk. Het suburbia van Nederland waar de tuintjes altijd netjes aangeharkt zijn terwijl je als voorbijganger nooit zal weten wat voor een pijn en ellende zich achter de keurige façade afspeelt.

Het eerste beeld van de film *Blue Velvet* van David Lynch heb ik altijd fascinerend gevonden. De camera glijdt langs een gelukkige buitenwijk, zoomt in op het pasgemaaid gras en daar, in het groen, ligt een afgesneden oor. Dat contrast vind ik mooi. Vanuit die gedachten ben ik aan verschillende teksten begonnen over de wijk. Deze teksten zijn er in de versie die ik nu aan het schrijven ben grotendeels uit, maar ik ben wel begonnen met een poging de beklemmende sfeer van een vriendelijke buitenwijk te beschrijven. Kernzin is voor mij: Hoe vind je op een plek die tweemaal per dag geveegd wordt, genoeg takjes voor een nest? Dit drukt namelijk het verschil uit tussen een oude stad die al eeuwen leeft en een nieuwe wijk die net is opgeleverd, maar waar nog geen ziel in zit."

Suzanne Groenland

2

PLATFORM THEATERAUTEURS

Miriam Boolsens 1,2,3, dood bij het Lab

“Ik was benieuwd hoe het was om de woorden te zeggen”

Een repetitielokaal met grote ramen waar het daglicht door naar binnen komt. Een rek met kleren, een kleedje op de grond en twee gele kaplaarzen. In deze prettig-rommelige ruimte werken schrijfster Miriam Boolsen en mimespeelster Carola Bärtschiger aan 1,2,3, dood, dat door Boolsen geschreven is in opdracht van Platform Theaterauteurs en dat 19, 20 en 21 december bij het Lab in de Berenkuil in Utrecht te zien was.

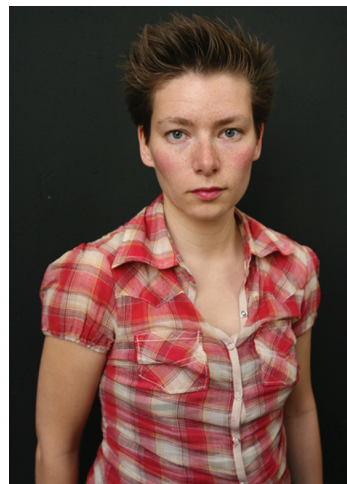
“Ik kan me niet herinneren dat er een tijd was dat ik niet schreef”, vertelt Boolsen. “Ik ben altijd bezig geweest met zinnen formuleren. Nooit in een dagboek, altijd in een vorm, een scène, een gedicht. Ik heb nooit alleen voor mezelf kunnen schrijven.”

Boolsen werd in 1972 in Kopenhagen, Denemarken geboren. Ze volgde de Regieopleiding in Amsterdam. Toen ze de Nederlandse taal eenmaal onder de knie had, pakte ze het schrijven weer op en schreef haar eigen toneelteksten. In 2003 studeerde ze af. Sindsdien regisseerde ze verschillende voorstellingen, onder andere bij Citadel in Groningen en Gasthuis in Amsterdam. En schreef ze zelf ook toneelteksten, zoals *Ga mee naar Groenland*, dat ze ook zelf regisseerde.

Verrassingseffect

Boolsen schrijft meestal grofweg drie versies. De eerste versie komt associatief tot stand. “Ik probeer niet te veel na te denken, maar mezelf te laten verrassen door wat in me opkomt. Dat doe ik door mezelf zo veel mogelijk af te leiden; ik loop rondjes door de kamer, zet kopjes thee, rommel met spulletjes die op de tafel liggen. Dan ga ik achter de computer zitten. Soms schrijf ik dan zinnen of komen er ideeën die ik niet van tevoren had kunnen bedenken.” Uit deze intuïtieve fase ontstaat een verzameling materiaal waar nog geen vaste structuur in zit. In de tweede versie probeert ze het materiaal te ordenen en in een volgorde te zetten, tot ze uiteindelijk bij de derde, definitieve versie komt.

Op het moment van het interview bevindt de tekst zich in de overgang tussen de tweede en de derde versie. Sommige regieaanwijzingen verraden nog het zoeken, zoals ‘misschien doet de moeder hier iets met de planten’.

Miriam Boolsen. Foto: Josy Sykes

Boolsen en Bärtschiger tijdens een repetitie. Foto: het Lab

onderzoek naar manieren om de tekst te brengen en te zoeken naar bewegingsmateriaal dat de tekst kan aanvullen.

Eenvoud

1,2,3, dood is gebaseerd op het sprookje *De geschiedenis van een moeder* van Hans Christian Andersen. Twee spelers vertellen het sprookje over een moeder dat haar kind kwijtraakt en dat terug gaat halen bij de Dood. Het is een grimmig sprookje, zoals sprookjes in oorsprong ook horen te zijn, met een niet bepaald vrolijk thema. Boolsen: “Ik draag het sprookje al lange tijd met me mee. Ik ben Deens, de sprookjes van Hans Christian Andersen maken deel uit van mijn bagage. En ik heb zelf veel dood meegemaakt de laatste jaren. Het was tijd om te proberen er iets mee te doen.”

De teksten van Boolsen laten zich kenmerken door de eenvoud. Ze brengt grote thema's in klein-

Foto: het Lab

gebracht wordt. De vertellers kunnen ieder een personage aannemen of uit het verhaal stappen en er commentaar op leveren.

Waarom gaat het altijd zo in sprookjes? Dat er iemand een arm verliest en die weer terugvindt, dat er een prinsesje is dat niet wil lachen en het hele land moet er dan voor zorgen dat zij weer kan lachen, er is een ridder die de hele tijd van zijn paard afvalt, er is een draak waar iedereen bang voor is maar eigenlijk is die heel lief en wil alleen maar knuffelen, er is een meisje en zij mag niet mee naar het bal en mag alleen maar poetsen en lelijke kleren dragen?

1,2,3, *dood* gaat vooral over loslaten, vindt Boolsen. De moeder moet in het sprookje haar kind leren loslaten. Mensen zouden dat moeten kunnen. "Natuurlijk mag je razen en je verzetten tegen de dood en tegen dingen die je meemaakt, maar uiteindelijk moet je het ook leren loslaten. Je moet het accepteren om weer verder te kunnen". Nu is het zeker niet de bedoeling van Boolsen om de toeschouwer een 'les' te leren of een 'boodschap' mee te geven. "Je biedt met de voorstelling iets aan aan het publiek. En je hoopt dat mensen daar iets uit kunnen halen. Wat dat dan ook is".

Erica Smits

DE BRON VAN

Lot Vekemans

ZIJ:

Elke stap die ik zet is met hem in mijn hoofd

Water in de ketel voor thee

Een koelkast open en weer dicht

Een boterham smeren

Kaas schaven

Melk inschenken

Hij is overal bij

Het is gek hoe je tegelijkertijd twee mensen kunt zijn

Eentje die leeft en eentje die dood is

Uit Sommige mensen zijn altijd vriendelijk

Lot Vekemans: "*Sommige mensen zijn altijd vriendelijk* gaat over een man en een vrouw die elkaar zeven jaar na het overlijden van hun kind terugzien op de begraafplaats. Centraal staat eigenlijk de vraag: wat doe je als je wereld instort? De man en de vrouw gaan hier ieder op hun eigen manier mee om en uit hun gesprek blijkt de onmogelijkheid om elkaar hierin te vinden. Het is een dialoog die niet echt een dialoog wil worden. Het idee voor de tekst is ontstaan tijdens een gesprek dat ik had met actrice Elsie de Brauw, omdat wij graag weer een keer iets samen wilden doen. Elsie stelde voor om als uitgangspunt twee mensen te nemen die een kind verloren, maar dat shockeerde me, omdat ik dat zelf heb meegemaakt in mijn familie. Daarom wilde ik er in eerste instantie niet over schrijven. Ik heb toen een monoloog geschreven die zich jaren later afspeelt, wanneer je dit heftige punt voorbij bent. Toen bleek een kind verliezen niet zozeer het thema, maar was hoe je daarmee omgaat veel belangrijker. Daarom heb ik toch besloten om hiermee verder te gaan. Uiteindelijk paste die monoloog er niet in, maar het idee van twee mensen die wel willen, maar elkaar niet kunnen vinden in elkaars verdriet is gebleven."

Suzanne Groenland

RECENTE PRODUCTIES

▶ *Kale bomen ruisen niet* van Magne van den Berg, een schrijfpoddracht binnen PTa ontwikkeld, heeft in reprise twee weken lang uitverkochte zalen getrokken in Theater Bellevue. Het voornemen van de actrices José Kuijpers en Ria Marks is deze voorstelling op het repertoire te houden.

▶ *Het innerlijkste hart* van en door Ragnhild Rikkelman, uitgebracht door TG Barr en eveneens binnen PTa ontwikkeld, is opgenomen in de serie Blind Date van het TIN en reist in januari door het land in diverse theaters. Speellijst te volgen via onze website.

▶ De voorstelling *1,2,3, dood* waarover elders in deze brief, is komend voorjaar te zien op het Tweetakt Festival.

▶ *Godverdomme*, de tekst die Arnoud Holleman in 2007 bij PTa ontwikkelde, is komende zomer te zien in De Appel als deel van een bijzondere reeks in musea en galleries. Ook Fotomuseum Rotterdam wordt door Holleman aangedaan.

▶ Ditte Pelgrom werkt aan haar stuk *Valoefeningen*, waarvoor zij een beurs ontving van het Fonds voor de Letteren en dat in huis bij PTa wordt ontwikkeld.

▶ Van Magne van den Berg staan twee nieuwe titels op stapel. Ook deze worden weer binnen PTa ontwikkeld.

PROEFSESSIES

▶ Werk in ontwikkeling dat aansluitend een voorstelling wordt, brengen we vanaf maart 2008 in de theaters onder de titel *Proefsessies*. Samenwerkt wordt met de Haarlemse Toneelschuur, de Rotterdamse Schouwburg, Koninklijke Schouwburg Den Haag en andere organisaties. Doel is publiek vroeg bekend te maken met nieuw repertoire en zo een band te smeden.

PTA-SCHRIJVERS ELDERS

▶ Bas Beerendonk ontwikkelt nieuw werk voor Colline Theaterproducties; Marike op den Akker en Marcel Lenssen voor Productiehuis Brabant, Ragnhild Rikkelman schrijft een nieuw stuk voor haar eigen groep TG Barr. Zie op de sites van de respectievelijke groepen voor updates.

TONEELSCHRIJFDAGEN

▶ PTa stelt fijn af voor 2008. Waar vorige edities van *De Toneelschrijfdagen* groeiden van eendaagse tot zesdaagse manifestaties, concentreren we ons vanaf 2008 op de essentie. De Toneelschrijfdagen #7 staan gepland op 5 & 6 april 2008, weer in De Balie. Sprekers en schrijvers en de bron van inspiraties.

SCHRIJF JE STAD

▶ De eerste editie van *Schrijf je Stad*, een ontwerp van PTa, start in de wijk Escamp, Den Haag. Verschillende stadsbewoners volgen workshops in het schrijven voor theater. Het script leidt uiteindelijk tot een voorstelling. Zo ontmoeten bewoners elkaar in een nieuwe werkelijkheid.

Presentaties in de wijkbibliotheken en de Koninklijke Schouwburg. In *Schrijf je Stad | Den Haag* werkt PTa samen met de Haagse instellingen Culturalis, de Dienst Openbare Bibliotheken, Theatergroep De Drang en de Koninklijke Schouwburg.

De Amsterdamse editie van *Schrijf je Stad* is in de maak. In opdracht van het Amsterdams Fonds voor de Kunst rondde PTa-coördinator Ricky Middendorp eind vorig jaar haar onderzoek af. Meer nieuws over beide edities van *Schrijf je Stad* in volgende Brieven.

SAMENWERKINGEN

▶ Huis aan de Amstel/Wederzijds gaan fuseren tot een nieuw landelijk jeugd-theatergezelschap. Het nieuwe gezelschap heeft PTa voor deze toekomst betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe schrijvers en hun stukken. Samen zorgen deze partijen voor spannend repertoire van jonge schrijvers voor bestaand en nieuw publiek. De aftrap is in 2008.

SAMENWERKINGEN INTERNATIONAAL

▶ Tussen 28 februari en 2 maart 2008 werkt PTa voor het derde achtereenvolgende jaar samen met Toneelgroep Amsterdam, in de workshop PTa/TA TamTam. Dit jaar komt de Duitse theatermaker en -vernieuwer Armin Petras speciaal naar Nederland. Publiekspresentaties in De Balie en Stadschouwburg in Amsterdam. Meer bijzonderheden binnenkort via www.platformtheaterauteurs.nl

Het verlangen naar schoonheid

Waar halen Vlaamse theaterauteurs hun inspiratie vandaan? Op uitnodiging van PTa stelde journalist/schrijver Kester Freriks op woensdag 21 november deze vraag aan een zestal Vlaamse schrijvers. In een uitgebreid interview in bijzijn van collega-schrijvers gingen ze terug naar de bron.

In de Snijzaal van 't Barre Land ontvangt het Platform Theaterschrijvers Nederlandse en Vlaamse theaterauteurs en -makers. Op lange houten tafels liggen mandarijnen en schalen met nootjes en koeken. Het wachten is op de geïnterviewden: Kris Cuppens, Peter van den Eede, Geertrui Daem en David van Reybrouck. Vanuit de naastgelegen keuken komen etensgeuren de ruimte in. Een glas soep vooraf moet de lekkere trek tijdelijk stillen. Met het glas in de hand staan de gasten in groepjes de laatste nieuwtjes uit te wisselen en begroeten elkaar als oude bekenden:

'Met welke productie ben je bezig?' en 'Ben je laatst nog daar geweest?'

Ondertussen probeert productie leider Ricky Middendorp telefonisch en met hulp van het internet de verdwaalde auto van Kris Cuppens en Peter van den Eede door Utrecht heen te gidsen. Zodra ook zij binnen zijn, begint Kester Freriks met een korte inleiding.

Kester Freriks in gesprek met de Vlaamse auteurs.

Pittige discussie

De diversiteit in achtergrond en de noodzaak om te schrijven zorgt voor een pittige discussie tussen de gasten. Waar de teksten ontstaan, is voor elk van de auteurs verschillend. Alleen thuis achter een bureau, in samenspraak met de acteurs of door improvisatie.

Van den Eede schrijft zijn teksten vooraf, maar deze worden tijdens de repetitie voortdurend aangepast. De teksten van Daem zijn vooral geïmproviseerd: "We gaan 's ochtends de vloer op, spelen de personages, iemand schrijft op wat we zeggen op en dat wordt uiteindelijk de tekst."

Cuppens bepaalt pas op het moment van schrijven of de tekst een monoloog of dialoog voor theater, film of een ander medium wordt.

Hoe ze ontstaan is wellicht nog gedifferentieerder. Als belangrijk vertrekpunt om theater te maken worden door Peter Van den Eede het verlangen naar schoonheid en het voortdurend opnieuw veroveren daarvan genoemd. Maar het tegenovergestelde blijkt voor Cuppens juist een motor: de dagelijkse grote en kleine irritaties in het leven. De fascinatie voor het uitstervende missionarissenleven in de Congo, de voormalige Belgische kolonie, is voor Van Reybroucks nieuwste stuk het startpunt. Daems fascinatie heeft betrekking op haar particuliere geschiedenis.

De bijeenkomst belicht al deze verschillende stemmen, en vormt het startpunt voor een langlopend gesprek tussen PTa en zijn Vlaamse vakbroeders. Hun werk maakt immers onlosmakelijk deel uit van het Nederlandstalige repertoire.

Jella Pichotte en Marian Boyer

In februari verschijnt in TheaterMaker het uitgebreide verslag van deze ontmoeting, zoals genoteerd door PTa-dramaturg Joris van der Meer.

*De band met PTa***Terugkoppeling van je tekst**

Zowel Magne van den Berg als Ditte Pelgrom kreeg in 2005 een schrijfoopdracht van het Platform Theaterauteurs. Nu, twee jaar na de afronding hiervan, werken ze beiden aan een nieuw stuk met een beurs van het Fonds voor de Letteren. PTa gaat een langdurig traject aan met zijn schrijvers. Daar hoort het bieden van dramaturgische begeleiding ook bij.

Van den Berg werkt momenteel aan *De lange nasleep van een korte mededeling*. Hiervoor krijgt ze dramaturgische ondersteuning van Suzanne van Lohuizen: "PTa heeft me gekoppeld aan een dramaturg van wie zij dachten dat ik er iets aan zou hebben. Ik stuur haar af en toe een deel van de tekst op en vervolgens gaan we erover in gesprek. In zo'n gesprek gaat ze tot op de letter nauwkeurig in op de vraag: wat zeg je nu eigenlijk? Daarnaast stelt ze ook vragen over waar ik heen wil en over de consequenties van de keuzes die ik maak. Dat is goed."

Tijdens het schrijfproces van haar nieuwe tekst *Valoefeningen* stuurt Ditte Pelgrom regelmatig mailtjes naar PTa: "Ik stuur soms teksten naar mensen binnen PTa van wie ik denk dat hij of zij daar iets zinigs over kan zeggen. Zij geven dan aan wat wel en wat niet werkt en of iets misschien een monoloog of juist een dialoog zou moeten worden."

Een andere vorm van begeleiding die PTa biedt, is de mogelijkheid om deel te nemen aan een Stukleesdag. Dit is een interne lezing van de tekst door medewerkers van PTa of, op verzoek van de schrijver, door anderen, bijvoorbeeld professionele acteurs. Zowel Pelgrom als Van den Berg nam begin oktober deel aan zo'n Stukleesdag.

Pelgrom: "Het is prettig om de tekst hardop te laten lezen door anderen. Je hoort dan wat werkt en wat niet. Bovendien lezen anderen de tekst toch anders dan ik het in mijn hoofd heb. Soms levert dat wat nieuws op en soms laat het me zien waar ik meer dwingend moet zijn."

Ook Van den Berg laat haar

tekst graag hardop lezen:

"Tijdens zo'n Stukleesdag heb je meteen een aantal toehoorders.

Door de manier waarop zij reageren, merk ik of de tekst werkt en of dat wat ik heb opgeschreven ook overkomt zoals ik het bedoel."

Pelgrom heeft daarnaast ook veel baat bij het horen van andermans tekst. "Voor mijn eigen schrijven helpt het me om de teksten van anderen gelezen te horen worden. Het maakt me duidelijk wat ik wel en niet wil. Zodoende heeft de lezing van een andere tekst direct invloed op het schrijven van mijn eigen tekst. Maar het is ook gewoon inspirerend om met elkaar te praten, het is een welkome afwisseling naast het thuis alleen werken achter de computer."

COLOFON*WINTERBRIEF*

Eindredactie: Moon Saris.

Redactie: Marian Boyer, Suzanne Groenland, Sara van der Kooi, Jella Pichotte en Erica Smits.

Vormgeving: Hiekelien van den Herik

Foto's: Gerard Kogelman, tenzij anders vermeld.

PTA-SCHRIJVERS

Hans Aarsman, Judith de Rijke, Lot Vekemans, Jibbe Willems, Miriam Boolsen, Hiekelien van den Herik, Arnoud Holleman, Shishunk Ighes, Marcel Lenssen, Dirk van Pelt, Ragnhild Rikkelman, Hannah van Wieringen, Marike op den Akker, Bas Beerendonk, Magne van den Berg, Marian Boyer, Emanuel Muris, Ditte Pelgrom, Sandra Tromp Meesters.

Meer over het PTa-opdrachtenbeleid op www.platformtheaterauteurs.nl

BIJDRAGEPARTNERS:

FAPK | Nederlands Fonds voor Podiumkunsten+, VSBfonds, VandenEnde Foundation, Stichting ASK.

Incidentele bijdragen door Amsterdams Fonds voor de Kunst, Lira Fonds, Stichting Libra, Prins Bernhardfonds Noord Brabant, Scholingsfonds Kunst & Cultuur.

PRODUCTIEPARTNERS:

Toneelschuur Haarlem, Koninklijke Schouwburg Den Haag, Rotterdamse Schouwburg, Theaterbureau Via Rudolphi.

In deze eerste Brief introduceren we de vaste rubriek 'Ik citeer u even, mag dat?' Schrijvers die binnen PTa werken, geven aan veel te hebben aan de onderlinge gesprekken. Ook het kennismaken van elkaars werk vormt een belangrijke schakel in de uitwisseling van kennis. Magne van den Berg, vanaf de start verbonden aan PTa, opent met een citaat van Judith Herzberg, een van onze belangrijkste Nederlandse toneelauteurs.

Beste Mevrouw Herzberg,

Onlangs las ik twee pagina's uit een oud toneelstuk van u. Ik heb er al vele gelezen, maar deze twee sloeg ik zomaar en vrij achteloos open op een dag waarop ik bladzijden als duwtje in de rug nodig had. Toneel laat zich goed lezen als poëzie. Een snelle korte blik op een tekst zonder z'n context kan op een doorsnee dag de verbeelding van een doorsnee schrijver een heel eind op weg helpen. Voor de schrijver die schrijft, maar ook heel veel niet schrijft maar denkt aan wat hij allemaal kan schrijven is er niets zo opbeurend als de wetenschap dat er anderen zijn die met hetzelfde abc en chronologie, het presentje 'mensenleven' steeds opnieuw verpakken.

Daarnaast vond ik het wonderschone in deze twee pagina's dat de liefde en de karbonade met een gelijkwaardig belang naast elkaar mochten liggen.

Ik citeer u even, mag dat?

Magne van den Berg

In de gevangenis.

EVELINE

Ik houd het thuis niet uit. Ik moest hierheen om bij je te zijn, alleen om bij je te zijn, met jou in één vertrek te zijn, de lucht te ademen die in jouw longen is geweest, de geur van jouw parfum de geur van je haren de geur van je moeheid de geur van jouw verhalen. Je te zien bewegen, hoe je iets in je handen neemt, hoe je het neerlegt, te weten dat je beweegt, je ondergoed in de badkamer. Ik snak ik smacht naar de kleur van je kleren één voor één over de wit-rieten stoelen verspreid, 's ochtends, vocht, het terras.

Waar was jij de hele nacht.

Ik weet precies wie jij bent. Ik weet precies wie je bent en waarom je bent zoals je bent. Ik weet ook dat het beter voor mij zou zijn als ik niet van je had gehouden zoals ik doe. Maar wat ik voor jou voel daar kan ik niet mee ophouden. Vanaf het eerste moment wist ik alles en begreep ik alles. Ook hoe mijn broer was doodgegaan. Maar jij begon meteen belangrijker voor mij te worden dan hij ooit is geweest. Jij sprong mijn kop in en je was daar niet meer uit te krijgen, wat ik ook probeerde, hoe ik mezelf ook toesprak. En je zit niet alleen in mijn kop, je handen zitten in mijn handen, je voeten in mijn voeten, je buik in mijn buik.

MITZI

En wat eet je dan als je alleen bent?

EVELINE

Een karbonade of zo.

MITZI

Karbonade?

EVELINE

Ja.

MITZI

En hoe maken ze die dan klaar?

EVELINE

Nou gewoon.

MITZI

Met kool?

EVELINE

Nee, niet met kool.

MITZI

Niet met kool.

EVELINE

Nee.

MITZI

Hé.

EVELINE

Hoezo.

MITZI

O, ik dacht dat dat altijd met kool was, karbonade.

EVELINE

Je bent werkelijk, zo voortdurend en onuitstaanbaar werkelijk binnen in me. Dat kun je niet begrijpen, dat weet ik ook want zoiets ken jij niet.

MITZI

Nee zeker niet. Het lijkt wel of ik echter ben in jouw verbeelding dan in het echt.

EVELINE

Ik heb het niet over verbeelding.

Uit: *Een goed hoofd*, Judith Herzberg
Amsterdam: International Theatre & Film Books
i.s.m. Orkater. 1991 pag 50-51